

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Jörel Holmberg
0501-60 53 95

Beslut
2006-03-09

Diarienummer
511-6767-2003

Sida
1(7)

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Sätuna utmark i Falköpings kommun

Innehåll

Länsstyrelsens beslut
Syftet med naturreservatet
Föreskrifter för naturreservatet
Uppgifter om naturreservatet
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Ärendets handläggning
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan med bilagor
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Hur man överklagar
Bilaga 6. Sändlista

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som avgränsats på bilagd karta (bilaga 1) förklaras som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält.

Reservatets namn skall vara **Sätuna utmark**.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252), fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3. Skötselplanens övergripande målsättningar och riktlinjer skall gälla utan begränsning i tiden.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla en naturvetenskapligt värdefull barrblandskog med en mosaikartad struktur av olikåldriga träd, hållmarker, lövträd, våtmarker och sumpskogar.
- bevara och utveckla förutsättningarna för en rik flora och fauna.

Syftet skall tryggas genom att:

- skogen lämnas till fri utveckling.

Föreskrifter för naturreservatet

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan, bilaga 3.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det förbjudet att:

1. Avverka, gallra, röja, plantera eller utföra skogsvårdande åtgärd.
2. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
3. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra naturliga eller kemiska växtnäringssämnen.
4. Jaga tjäder, orre eller järpe.
5. Kalka.
6. Inplantera djur- eller växtarter.
7. Dika, skyddsdikey, rensa dikey, kulvertera dikey, lägga igen dikey, dämna eller utföra någon åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.
8. Borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag.
9. Tippa eller fylla ut med massor, sopor e. dyl.
10. Anordna upplag.
11. Uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning.

12. Uppföra mast, torn, antenn eller liknande anläggningar.
13. Anlägga väg parkeringsplats eller led.
14. Framföra motordrivet fordon.

Reparationer och underhållsröjningar av befintliga luftledningar får utföras. Markskador ska så långt möjligt undvikas. Samråd skall om möjligt ske med Länsstyrelsen innan arbetet påbörjas. Om samråd inte kunnat ske ska Länsstyrelsen utan dröjsmål informeras skriftligen om åtgärd som vidtagits samt om orsak till att samråd inte kunnat ske innan arbetet påbörjades.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd gällande förvaltning av reservatet

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning ut reservatet.
2. Uppsättning av informationstavla på plats som anges i bifogad skötselplan.
3. Utförande av åtgärder enligt till beslutet hörande skötselplan.
4. Uppföljning av kvalitetsmål enligt fastställd skötselplan.

Naturvårdsförvaltare och förvaltningsuppgifter:

1. Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.
2. Naturreservatet utmärks genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
3. Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan som fastställs av Länsstyrelsen, bilaga 3. Skötselplanen skall ligga till grund för naturreservatets skötsel och skall vid uppkommande behov revideras.
4. Åtgärder som anges i den till detta beslut hörande skötselplan får utföras, av naturvårdsförvaltaren eller av den som naturvårdsförvaltaren utser, utan hinder av föreskrifterna.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det förbjudet att:

1. Fälla träd och buskar, bryta kvistar eller ris eller på annat sätt skada vegetationen
2. Skada eller ta bort döda träd och vindfällen
3. Plocka eller gräva upp gräs, örter, mossor, lavar eller svampar. Det är dock tillåtet att plocka bär och matsvamp.
4. Fånga eller insamla ryggradslösa djur
5. Cykla eller rida
6. Framföra motordrivet fordon. Föreskriften utgör inte hinder att transportera ut älgar i samband med älgjakt. För transporten får endast användas fordon med lågt marktryck te x banddriven älghugare för att minska risken för skador på vegetation och mark (t ex spårbildning).

7. Anordna läger, idrottstävling eller liknande som omfattar fler än 50 deltagare.

D Annan lagstiftning som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet skall uppnås.

Verksamheter vilka kräver dispens eller tillstånd från någon av föreskrifterna i detta beslut förutsätter ofta prövning enligt andra lagrum i miljöbalken för att kunna utföras. Exempel på sådan prövning kan vara tillstånd eller anmälan för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken eller tillstånd till markavvattnings eller annan vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken. Även tillstånd enligt annan lagstiftning kan vara aktuell, t.ex. bygglov enligt Plan- och bygglagen eller tillstånd enligt Väglagen. Terrängkörningslagen innehåller vissa förbud mot körning i terräng.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Sätuna utmark
Kommun:	Falköping
Län:	Västra Götalands län
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet ligger på Nordbillingsens diabasplatå, väster om vägen mot Lerdala.
Socken/församling:	Sätuna
Topografisk karta:	8DNO
Ekonomisk karta:	8D6f, 8D6g
Naturgeografisk region:	Falbygden
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal:	51 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beskrivning av naturreservatet

Natur- och kulturhistoriska värden

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Sätuna utmark ligger på Nordbillingsens diabasplatå och är en barrblandskog på frisk – fuktig mark. Strukturen är mosaikartad med olikåldriga träd, lövinslag, hållmarker, våtmarker och sumpskogar. Barrskogen är av ristyp med blåbär och lingon. Granen dominerar trädskiktet men inslaget av tall är stort. Många av granarna är gamla och senvuxna. Det finns riktigt gamla träd av framförallt tall och de äldsta är upp emot 200 år gamla.

Inom reservatet finns några små bäckar och ett flertal områden med sumpskog. I anslutning till de fuktiga delarna finns det rikligt med gamla knotiga björkar som är övervuxna med både vanliga och ovanliga lavar.

Det finns rikligt med död ved av olika dimensioner i reservatet. På veden förekommer ett flertal signal- och rödlistade arter av svampar, mossor och lavar. I den döda veden finns spår efter insekter.

Markanvändning

Skogen i Sätuna utmark är en barrblandskog med lång kontinuitet. Skogen är utmark till Sätuna församling som ligger söder om Hornborgasjön. Den ligger långt ifrån byn och består av smala samfällda skiften, med flera ägare till varje skifte, vilket har bidragit till att skogen har varit svårbrukad och lämnats orörd. I anslutning till skogen ligger det och har legat flera gårdar och dessa har sannolikt haft betesdjur på skogsbyte tidigare.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m.m.

Sätuna utmark ligger inom område av riksintresse för naturvården (Nordbilingen, NR 014075). Området har bedömts ha höga naturvärden i f d Skaraborgs läns naturvårdsprogram.

Kommunal översiktsplan

Beslutet är förenligt med översiktsplanen för Falköpings kommun. Beslutet är också förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Internationell betydelse

Området ingår inte i nätverket Natura 2000.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Prioriterade bevarandevärden

Sätuna utmark är en gammal och olikåldrig barrblandskog där inget modernt skogsbruk har förekommit. Området har en mosaikartad struktur med hållmarker, våtmarker och sumpskogar. Tillgången på död ved av olika dimensioner och ålder är god. Kryptogamfloran är rik med ett flertal signal- och rödlistade arter av svampar, lavar och mossor.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen *Myllrande våtmarker* delmål 11.2 Långsiktigt skydd för våtmarker och *Levande skogar* delmål 12.1 Långsiktigt skydd av skogsmark.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och reservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Reservatsföreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Ärendets handläggning

Västgötabergens svampklubb uppmärksammade i slutet av 1990-talet Länsstyrelse på de höga naturvärden som skogarna på Sätuna utmark höll. Länsstyrelsen tog fram ett första förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet år 2000. I samma område pågick sedan flera år omarronderingar genom f d lantbruksnämndens i Skaras försorg. I samband med omarronderingarna har länsstyrelsens lantbruksenhet (Jordfonden) köpt delar i samfälligheter och äger idag flera fastigheter och delar i samfälligheter. Värdering av övriga berörda delar gjordes 2003 med uppdatering 2005. Förhandlingar med berörda fastighetsägare påbörjades 2003 och pågår fortfarande.

Berörda mark- och sakägare har i enlighet med 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m förelagts att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Förslaget till naturreservat har även remitterats till Falköpings kommun, Skogsvårdsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökningar. Naturvårdsverket har inte fått förslaget på remiss i enlighet med verkets skrivelse 2002-01-30, dnr 312-1065-02 No. Naturskyddsföreningen Skaraborg, Falbygdens och Skövde naturskyddsförening och Västergötlands svampklubb har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande. Inga synpunkter har inkommit på förslaget.

Upplysningar

Gränser

Den tekniskt inmätta reservatsgränsen är gällande. Den kan dock avvika från underlagskartan. I de fall reservatsgränsen ligger nära, men ej sammanfaller med fastighetsgränsen på kartan är avsikten att dessa skall följa varandra. Eventuella avvikelser justeras av lantmäteriet under den pågående kvalitetssäkringen av lantmäteriets kartor.

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § MB medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservat.

Insektsangrepp m.m.

Eftersom området i stort skall lämnas till fri utveckling skall vindfällan och stormskadad skog lämnas. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Ersättningstalan

I de fall överenskommelse med sakägare om intrångsersättning inte träffats vid tidpunkten för detta beslut fortsätter förhandlingen om ersättning, dock längst ett år efter att beslutet vunnit laga kraft. Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § MB lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Falköpings tidning, Skaraborgsbygden, Skaraborgs Allehanda samt Göteborgsposten. Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i författningssamlingen och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet), se bilaga 5.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Landskapsarkitekt Jörel Holmberg har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Lars Jacobzon, länsarkitekt Mehdi Vaziri och länsjurist Göran Fjellman.

Göran Bengtsson

Jörel Holmberg

Naturreservatet Sätuna utmark

Beslutskarta

Bilaga 1

- Gräns för naturreservatet
- Fornminne RAÄ nr

Skala 1:10 000

0 100 200 Meters

Reservatskarta, dnr 511-6767-2003 till
Länsstyrelsens beslut enligt 7 kap 4 §
miljöbalken

Denna karta utgör utdrag ur GSD Fastighetskarta 8D5f, 8D5g,
8D6f och 8D6g.
Medgivande Lantmäteriverket L2000/2620.

Storängen

RAÄ 2106:90

RAÄ 2106:96

SÄTUNA S:15>1

SÄTUNA S:14>1

SÄTUNA S:13>1

SÄTUNA S:5>1

BÄLTORP 5:7
SÄTUNA 13:1

SÄTUNA 3:3>3

SÄTUNA S:12>1

PARIS S:1>1

SÄTUNA S:40>1

Naturreservatet Sätuna utmark

Översiktskarta

Bilaga 2

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Dnr: 511-6767-2003

